

EGLUTĚ

GEGUŽĚ * 2004 * MAY

VOL 55/NR. 5

EGILUTĖ

GEGUŽĖ / MAY / 2004 VOL 55 / NR. 5

PRIE EGLUTĖS SUSIRINKO:

Mamytei....1

Pasakų senelės pasakos

Smalsiukas....2

Štai kaip buvo....3

Pavasario spalvos....5

Metų laikai....6

Legenda apie kojoto
dantį....7

Yra pasauly šaltinėlis....

Tikėjimo keliu....13

Vaikų kūryba....20

Pasidaryk pats....31

Galvosūkliai...33

Senolio padavimai,
legendos, istorijos
Kristijonas Donelaitis....16

Ar žinai?...25

Pirmame viršelyje: Monikos Siliūnaitės 7 metų piešinys,
Maironio lituanistinė mokykla, Lemont IL

EGILUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata - 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus - 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

REDAKTORĖ: Aušra Spitrienė

ADMINISTRACIJA, MAKETAVIMAS, SPAUSDINIMAS: Ričardo spaustuvė. tel.: 708-430-1911

EGILUTĖ (USPS 169-200)(ISSN 1078-411X) a magazine for children in Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00 single copy \$1.50, to Lithuania and other countries. \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465. Second class postage paid at Lackport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: Eglute Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465.

Mamytėi

Nupiešiu mamai dangų
Ir pievą žalią žalią,
Šarmotą jūros bangą,
Daug gintaro lašelių.

Vaivorykštės takelį
Ir sraigę po lapu,
Šnabždėjimą pušelių
Ir bokštus debesų...

Nupiešiu pienės pūką,
Daug kvepiančių žiedų,
Boružę ant delniuko
Ir vėją tarp beržų...

Pasaulis bus lyg upė,
Spalvom gražiausiom liesis,
O tu, MAMYT, lyg saulė
Šitam pasauliui šviesi!

*Sveikinam visas brangiąsias mamytes ir močiutes su
gegužio žiedais apipinta švente – MOTINOS DIENA!*

Mamyte brangioji, gėlelė ši – Tau,
Pati ankstų rytą ją tau suradau.
Atskubėsiu tuojau baltažiedžiu keliu,
Pakuždėsiu auselėn: būk laiminga...

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Myliu...

Iš avelių debesų
Vėjo siūlu vilhoniu,
Mezga pasaką senele,
Deda pasakų skrynelėn.
Atsisėsk ir paskaityk
Pasakų šalin sugrižk.

SMALSIUKAS

Buvo gražus ir šiltas pavasaris. Visas miškas skambėjo nuo paukščių giesmių. Saulė vis linksmiau ir ilgiau švietė danguje.

Vieną ankstų rytą mama Lapė paliko miegančius mažuosius lapiukus ir išbėgo į kaimą. Norėjo vaikeliams pusryčius sumedžioti.

Vos tik mama išslinko, vienas lapiukas atsibudo. Pamatęs, kad kiti ramiai miega, jis tyliai išsliūkino laukan ir ėmė dairytis.

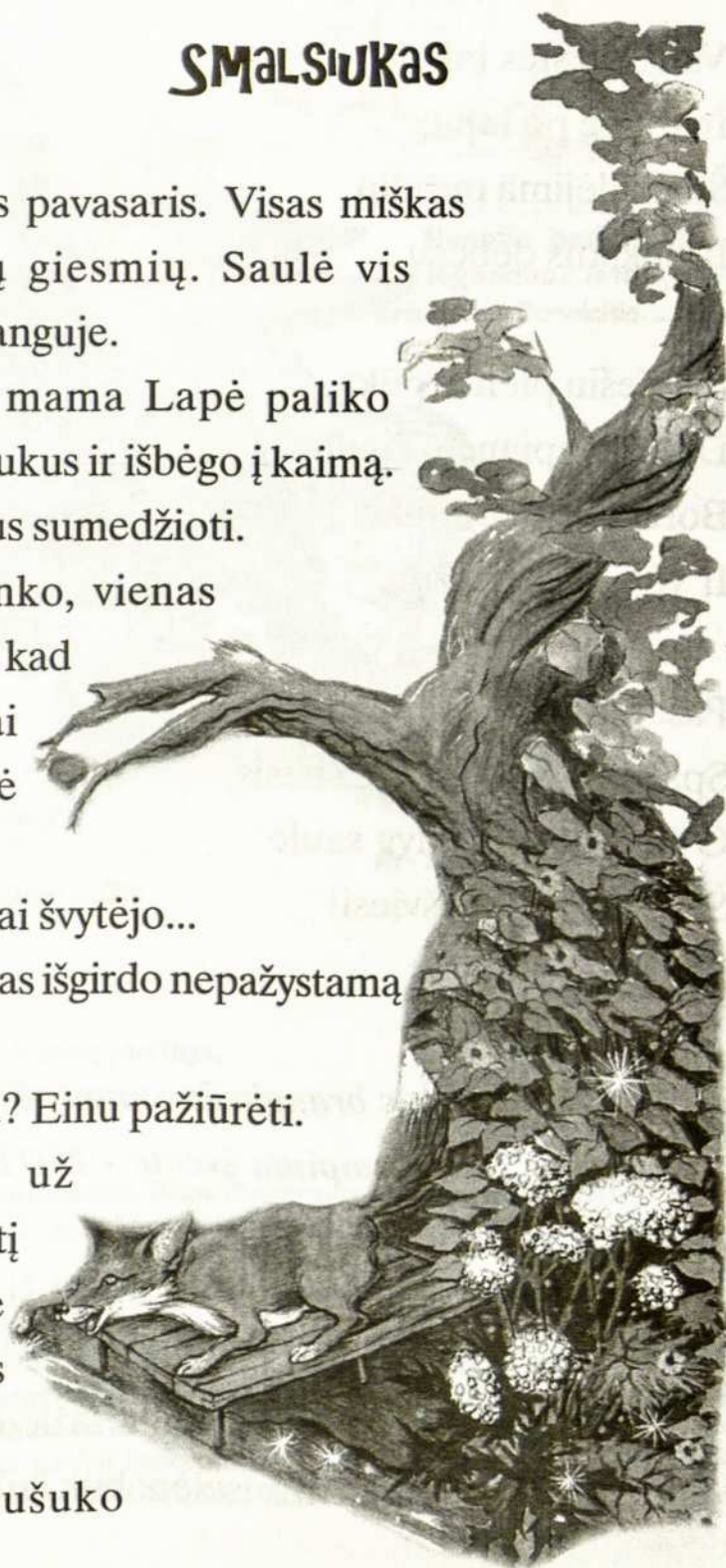
Kaip viskas nuostabiai švytėjo...

Visai netoliese lapiukas išgirdo nepažystamą garsą.

- Kas ten gurguliuoja? Einu pažiūrėti.

Lapiukas nubėgo už kalvelės ir ten pamatė tekantį upeliuką. Vandenyje linksmi blykčiojo saulės spindulėliai.

- Kaip gražu! – sušuko

Matai, kad pasakose būna daug visokių gražių senoviškų ir nevisai suprantamų žodžių. Bet nenusimink - Genelė tau paaiškins.

Išsliūkino

- labai tyliai ir atsargiai išėjo.

Gurguliuoja

- kai upeliukas bėga per akmenis, žmonės sako, kad gurguliuoja.

Pliumptelėjo

- įkrito.

Kikeno

- tyliai juokėsi.

lapiukas ir greitai nubėgo prie upelio. Atsigulė ant lieptelio ir ėmė letenėlėmis gaudyti blyksinčius saulės spindulėlius. Jis taip linksmiai taškė vandenį, kad visai užsimiršo ir pliumptelėjo į upelį. Lapiukas labai išsigando, bet laimingai priplaukė krantą. Vargšelis verkdamas parsliūkino namo.

- Kur tu buvai? – paklausė mama. – Kas tau leido išeiti? Kodėl verki?

- Aš norėjau pažaisti su spindulėliais ir įkritau į upelį...

- Taip būna visiems mažiems smalsučiams. Šiandien tu pats susiradai sau vardą. Aš tave vadinsiu Smalsiuku, - pasakė mama.

Štai kaip buvo

Išaušo gražus, šiltas pavasario rytas. Nubudusios gėlelės prausėsi rasos lašeliais, gražinosi ir linksmiai kikenė – mat saulės spinduliukai jas kuteno, kuteno...

- Oi, kas čia? – šūktelėjo Tulpė. Kažkas skaudžiai įdūrė jai į lapelį.

- Ko čia rėkauji? – piktai suburbėjo kažkoks keistas augalas, išdygęs pačiame gėlynėlio centre.

Visos gėlelės smalsiai sužiuro į naują.

- Ko spoksot? – nenurimo keistuolis. – Kaktuso nematėt, ar ką?

Gėlytės susižvalgė ir nutilo. Pagaliau Narcizas įsidrąsino ir paklausė:

- Kodėl tu toks piktas?

Taip šilta, gražu, o tu tik bambi ir bambi...

- O ko čia kikenti? Pamanykit

- saulė šviečia! Na ir kas? Ten, iš kur aš kilęs, ji šviečia visus metus! Ir ko čia džiaugtis?

- O kodėl tu toks pasišiaušęs, dygliuotas? – pasidomėjo Tulpė.

- Kad niekas prie manęs nelįstų! Ir apskritai - kiek čia galima klausinėti?! Atsibodote! – Kaktusas piktai suraukė nosį ir pasipūtęs nusisuko.

- Keistuolis... – nusprendė gėlytės. – Tokio pas mus dar nebuvo...

Gėlelės daugiau nekreipė dėmesio į pikčiurną Kaktusą. Jos visą dieną žaidė su saulės spinduliukais ir klausėsi pavasarinių vyturiuko giesmių.

Bet atėjo vakaras. Saulytė pasislėpė, pasidarė vėsu. Gėlelės suglaudė žiedlapius ir ruošėsi miegoti.

- Ojojoj, - pasigirdo dejonė. Tai keistuolis Kaktusas, nuo šalčio pametęs visus spyglius, gailiai dejavo. – Šalta... Gelbėkit!..

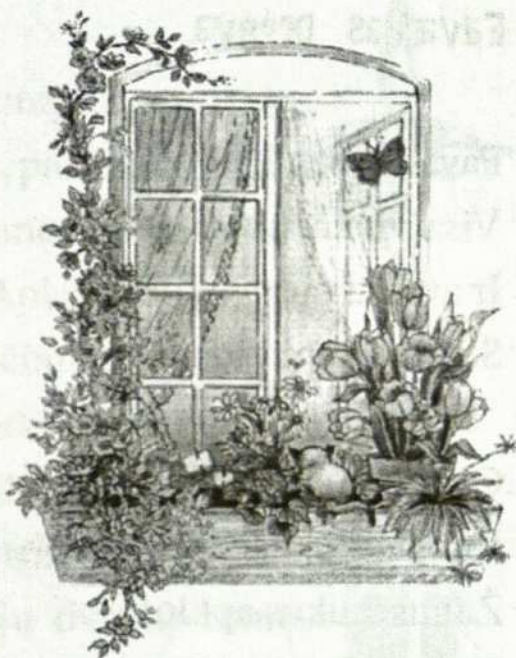
Kaktusas atrodė taip graudžiai, kad gėlelėms jo pagailo. Jis buvo jau ne piktas dygliuotas bambeklis, o vargšas sušalęs augalėlis. Visos gėlytės sustojo aplink jį glaudžiu rateliu ir lapeliais pridengė sušalėlį.

- Ačiū, - sušnabždėjo jis. – Buvau nedraugiškas. Atsiprašau...

Pavasario spalvos

Edvardas Drėgva

Žibutės, plukės ir purienos –
Pavasario trispalvė,
Kurią norėdamas kiekvienas
Galės nupiešt, nuspalvint.

Paskui pasklis, švytės ir kitos
Pavasarinės spalvos,
Prikels paukščius rasotas rytas,
Skambės miškai ir kalvos...
Pavasario upeliai, gėlės
Matys padangę vaiskią,
O tu, jo vėliavą iškėlęs,
Keliauk, dainuoki, žaiski!

Bet neužmirški ir savosios –
Lietuviškos Trispalvės,
Ir Vilniaus bokštų, ir senosios
Pilies, ir Trakų Galvės!..

Metų Laikai

Edvardas Drėgva

Pavasaris ateina
Visais takais, keliais
Ir atneša mums dainą
Su saulės spinduliais.

O vasara mus glosto
Kaip motina gera.
Žalius laukus apklosto
Skaisčių spalvų skara.

Ruduo kaip gervių klyksmas
Kelioja per laukus.
Dažnai spalvingas, linksmas,
Šviesus dar ir puikus...

O koks žiemos gražumas! –
Sušunkam iš širdies.
Baltųjų snaigijų rūmuos
Lyg pasakoj jauties!

Legenda apie Kojoto dantį

Pervaziavęs Arizonos dykumą, pasigrožėjęs Kolorado kalnų ir kanjonų vaizdais, patekau į indėnų rezervatą. Maniau, kad dabar manęs niekas šiose vietose nenustebins. Įvyko kitaip. Aplankęs meninių dirbinių meistrus, ne tik pamačiau jų saulėtus rankdarbius, bet ir išgirdau seną indėnų legendą.

...Motina išlydėjo savo mylimiausią sūnų į tolimą kelionę. Jis turėjo įveikti tris lygumas, tris kalnagūbrius ir, pasiekęs gerųjų dvasių žemę, pasisemti išminties ir gerumo.

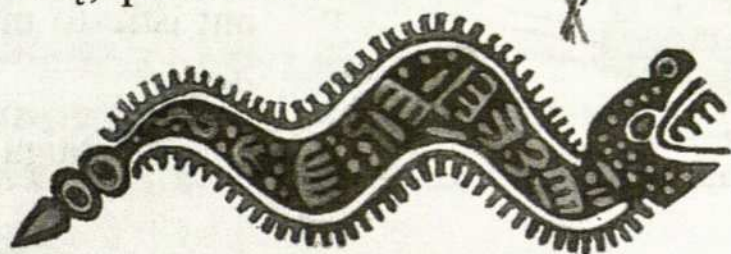
Atsisveikindama su sūnumi, motina paprašė, kad jis parneštų į namus šventą amuletą. Sūnus pažadėjo, bet savo pažadą pamiršo.

Po metų motina vėl išlydėjo sūnų į kelionę ir vėl pakartojo savo prašymą. Sūnus vėl užmiršo motinos žodžius, o sugrįžęs jai pamelavo, kad skubėdamas į namus šventąjį amuletą pametė.

Trečią kartą motina, išlydėdama sūnų, pasakė:

- Jeigu ir dabar neparneši amuleto, aš numirsiu tavo akivaizdoje.

Sūnus atsiklaupė ant kelių, pabučiavo

žemę ir prisiekė sugrįžti su šventu amuletu. Bet ir trečią kartą sūnus motinos prašymą užmiršo ir viską prisiminė tik grįždamas atgal, prie pat namų. Jis atsisėdo dykumoje ant akmens - ką daryti? Grįžti atgal į šventąjį miestą? Bet namuose jo laukia motina. Mintyse sūnus maldavo atleidimo, bet suprato, kad per vėlu. Ar motina galėjo jam trečią kartą dovanoti?

Jis skausmingai užmerkė akis, o kai atsimerkė - pamatė netoliese gulinčius kojoto (laukinio prerijų šuns) griaučius. Mėsą nuo kaulų buvo nulesę paukščiai, ir dabar jie akinančiai

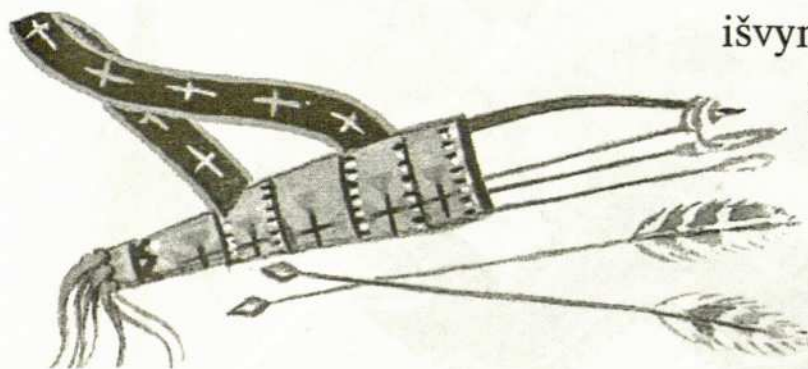

blizgėjo saulėje. Vaikinui šovė išganinga mintis. Jis suklupo ant žemės ir iš išsišiepusių kojoto nasrų ištraukė dantį. Suvyniojęs jį į skepetaitę, nužygiavo namų link. Namuose rado motiną, bejėgiškai gulinčią lovoje. Pamačiusi sūnų, ji nušvito.

- Kokia laimė, kad tu sugrįžai! - pasakė ji, apkabinusi sūnų.
- Mane kankino baimė, kad tu žuvai, ieškodamas švento amuleto. Aš juk gerai gyvenau ir be jo. Tu sugrįžai, ir aš esu laimingiausia motina pasaulyje.

- Aš įvykdžiau tavo prašymą, - tarė sūnus ir, išvyniojęs iš skepetaitės kojoto dantį, padėjo jį ant ištiesto motinos delno.

Ir staiga įvyko

stebuklas. Kojoto dantis ėmė šviesti neregėta šviesa. Motina padėjo dantį viduryje vigvamo, ir maloni šviesa apšvietė viską aplinkui. Sūnus pastebėjo, kad toje šviesoje motinos rankos buvo baltos kaip kojoto griaučiai, kuriuos jis matė dykumoje.

Tą naktį jis negalėjo užmigti. Išėjo į preriją pasivaikščioti. Blankioje mėnesienoje

pamatė daug šviečiančių žiburėlių. Priėjęs arčiau, nustėro - tai buvo kojoto dantys, tokie pat, kokį jis parnešė motinai. Pasilenkė paimti, bet kai palietė ranka, dantis nustojo švietęs. Pabandė paimti kitą, ir tas aptemo. Užgeso ir trečias. Sūnus susijaudinęs lakstė po lauką, ir jam pasirodė, kad aptemo visas žvaigždėtas dangaus skliautas.

Staiga pagalvojo - gal užgeso ir tas dantis, kurį parnešė motinai? Išsigandęs kiek tik leido jėgos ėmė bėgti prie vigvamo, kurį iš vidaus apšvietė jo atneštas kojoto dantis. Dabar jis suprato, kad klajodamas po preriją toli nuklydo. Jo kojas pančiojo aštrūs krūmokšniai. Jis griuvo, kėlėsi ir vėl bėgo. Danguje nežibėjo nė viena žvaigždė, todėl tamsoje negalėjo pasirinkti teisingo kelio.

Staiga jo kojas apkabino kažkieno kietos rankos. Jis pargriuvo ir pamatė, kad užkliuvo už kojoto griaučių. Gal tai buvo tas pats kojotas, iš kurio žandikaulio vakar jis išlupo dantį ir nunešė motinai?

Drebančiom rankom pakėlė nuo smėlio baltą baltą
kaukolę ir įsitikino, kad visi kojoto dantys buvo savo vietoje.

- Tu nevertas šviesos, nes apgavai motiną! - pasigirdo iš
dangaus duslus balsas.

Sūnus vėl leidosi ieškoti namų. Jis ilgai klaidžiojo po
bekraštę preriją, kol pagaliau, rytuose ėmus brėkšti dangaus
skliautui, pamatė savo gimtajį vigvamą.

Ižengęs į vidų, jis neberado šviečiančio kojoto danties.
Sūnus krito ant kelių prie gulinčios motinos, norėdamas jai
viską prisipažinti.

Bet motina tylėjo. Ji jau buvo mirusi.

Tada sūnus suprato, kad kojoto dantis švietė tik todėl,
jog prie jo prisilietė motinos ranka.

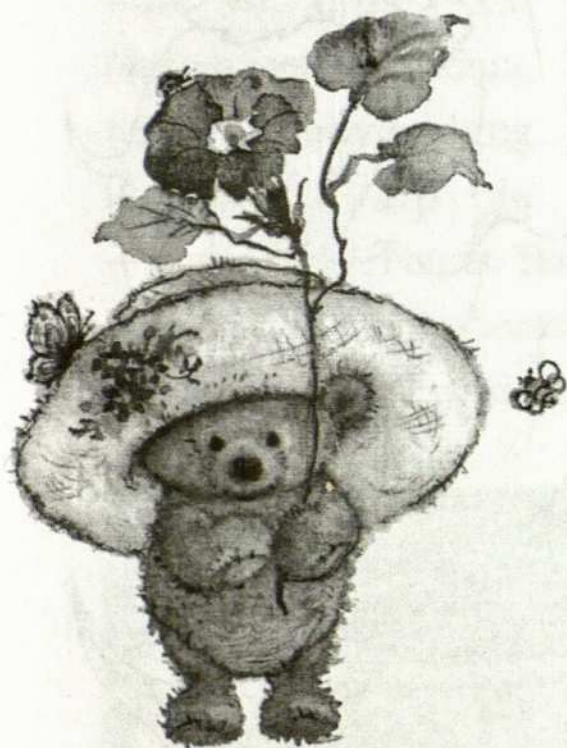
Surask 10 skirtumų

Yra pasauly šaltinėlis

Dalia Kudžmarė

Yra kažkur pasauly šaltinėlis.
Jo vandeniū mamos nuprausus veidą,
Ji liktų amžinai jauna.

Vaikeli, renkis į kelionę.
Surask jį ir delnuos vandens parnešk.

- Nueisiu, bet turiu pabaigti laivą,
Gražiausią laivą visame kieme.
Juk dar jauna mamytė mano,
Visus paukščius nustelbia jos daina!

Yra kažkur pasauly šaltinėlis –
Tik vieno gurkšnio motinai užtenka,
Kad atsitolintų Mirtis nuo jos.
Vaikeli, renkis į kelionę!

- Nueisiu, bet turiu įlipt į medį,
Seniausią medį visame kieme,
Kad vaikiščiams užimtų kvapą!

Juk dar motutė mano,
Kaip saulė bėga balomis basa!

Kažkur srovena tyliai šaltinėlis,
Vaikeli, renkis į kelionę!

- Nueisiu, bet kokie raudoni
Serbentai sodo pakrašty...

NUSPALVINK

BUVO TAI LABAI SENIAI –
KAILIAIS PUOŠĖSI VAIKAI,
MAMUTUKAIS JIE KELIAVO,
DINOZAURIUKUS DRESAVO...

AR TAIP BUVO, NEŽINIA –
GAL REGĖJAU TAI SAPNE?..

Tikėjimo keliu

Vatikanas

Kadaise už senojo Romos miesto sienų, netoli Janikulum kalvos, buvo etruskų kaimas - Vatikum. Krikščionims Vatikanas tapo žinomas nuo to laiko, kai Neronui valdant Romą, buvo nužudyta daug kankinių, tarp jų

— apaštalas Šv. Petras. Ten, kur buvo palaidotas Šv. Petro kūnas, apie 326 metus imperatorius Konstantinas pastatė pirmąją bažnyčią. Aplinkui šią šventovę ėmė augti, plėstis miestas.

Šv. Petro bazilika Vatikane.

Pieta. Skulptūra iš Vatikano muziejaus.

Popiežius Leonas IV 848-852 m., saugodamas bažnyčią ir aplinkinius pastatus nuo gaisrų ir niokojimo pastatė mūro sieną su 48 bokšteliais. Dabar vietoj senosios bažnyčios stovi žymiausias Vatikano pastatas - Šv. Petro bazilika, o priešais ją plyti didžiulė aikštė su stūksančiu popiežiaus Siksto V 1586 m. pastatytu obelisku.

Vatikano miesto valstybėlė apima 44 ha plotą. Vieną trečdalį čia užima pastatai, tiek pat –

Kristus perduoda raktus (iš Vatikano muziejaus).

kiemai ir aikštės ir dar tiek - sodai. Vatikano valstybė turi kelių šimtų metrų geležinkelio liniją - ji naudojama prekėms vežti. Čia yra ir sava pašto tarnyba, spaustuvės, vietinė televizija, moderni radijo stotis. Vatikano radijo stotis buvo įkurta 1931 m. vasario 12 d. Ją pašventino ir pirmasis prakalbo pasauliui -

popiežius Pijus XI. Dabar Vatikano radijo laidos transliuojamos 50 kalbų. Nuo 1940 m. laidos rengiamos ir lietuvių kalba. Vatikanas turi ir savo laikraštį - dienraštį „L’Ossevatore Romano”, kuris spausdina Popiežiaus ir Apaštalų sosto dokumentus, svarbiausias Vatikano ir Bažnyčios naujienas, kt.

Nepaprastai vertinga ir turtinga Vatikano biblioteka. Čia sukaupta apie 700,000 knygų, gausybė rankraščių, žemėlapių. Bibliotekoje saugomi popiežių medalių ir monetų rinkiniai, Romos monetų kolekcija...

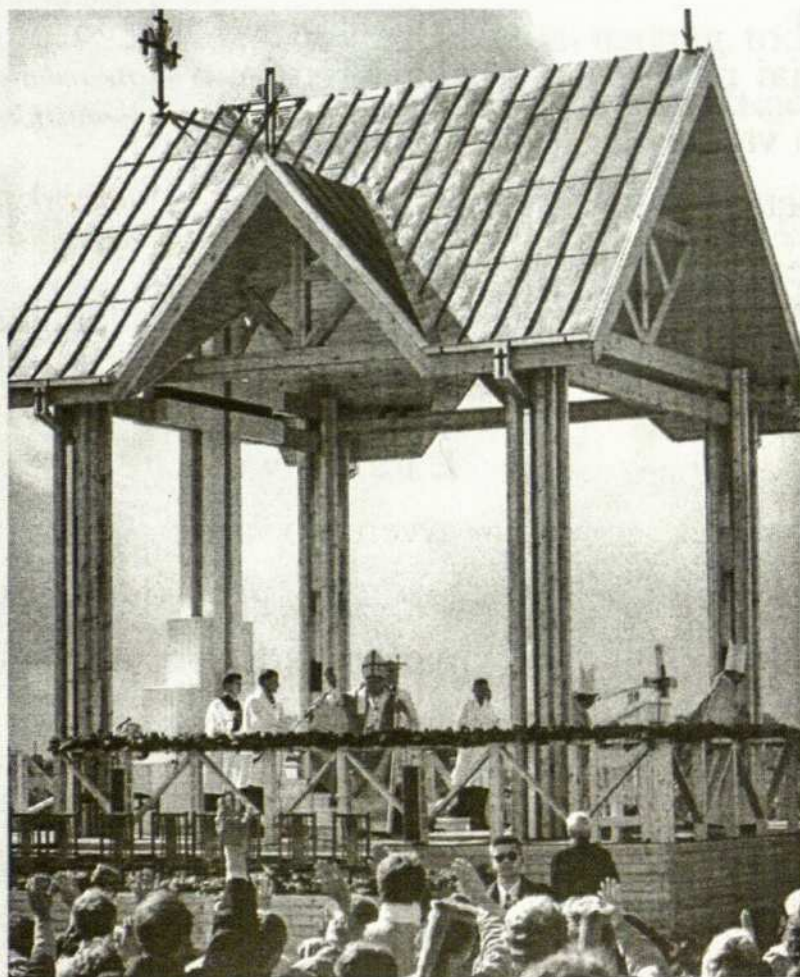
Patekusius į Bažnyčios sostinę turistus visada žavi Vatikano muziejai. Popiežius Julijus II Belvederio rūmuose įkurdino antikinės dailės kolekciją. Popiežiai Klemensas XIV ir Pijus IX tą kolekciją gerokai praplėtė. O Grigalius XIV, Pijus IX, Pijus XI ir Paulius VI - įkūrė etruskų, Egipto, krikščioniškosios kultūros, misijų, moderniosios dailės muziejus...

1992 m. vasario 9 d. į Lietuvą atvyko Apaštalų Sosto nuncijus arkivyskupas Justo Mullor Garcia. Popiežius Jonas

Paulius" Apaštalinį nuncijų paskyrė trims Baltijos valstybėms - Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Nuo to laiko Vilniuje vėl pradėjo veikti Vatikano ambasada, kuri buvo uždaryta 1940 m., ir visą Lietuvos okupacijos laikmetį egzistavo Vatikane, prie Šventojo Sosto.

Arkivyskupas Justo Mullor Garcia, prieš atvykdamas dirbti į Lietuvą, šešerius metus Apaštalo Sostui atstovavo Ženevoje, Jungtinių Tautų specializuotųjų organizacijų būstinėje.

Justo Mullor Garcia gimė Ispanijoje. Būdamas 8 metų jis neteko tėvo. Vaikystėje labai mėgo skaityti knygas, buvo vienas iš gabiausių jaunuolių. J. M. Garcia Romoje studijavo teisę, diplomatiją. Apaštalinis nuncijus laisvai kalba ispaniškai, itališkai, prancūziškai, portugališkai, angliškai, vokiškai. Arkivyskupas buvo sužavėtas lietuvių kalba, jos skambesiu, mokėsi lietuviškai. J. M. Garcia vyskupu buvo išventintas popiežiaus Jono Pauliaus II.

Šventasis Tėvas Jonas Paulius II kelionės į Lietuvą metu kalba Kryžių kalne.

Kiek legendų, padavimų
Mūs senoliai vis dar žino.
Buvo tai labai seniai,
Kai gyveno milžinai,
Laumės gelsvą kasą pynė
Iš tautosakos lobyno.

KRISTIJONAS DONELAITIS

Skaidrė Urbonienė

Plačiai pasaulyje skamba Kristijono Donelaičio vardas. Išgarsino jį nemirtingoji poema "Metai". Mes, lietuviai, randame joje ne vien literatūros, poezijos vertybių, bet ir gyvą 18-ojo amžiaus

M a ž o s i o s

L i e t u v o s

gyvenimo vaizdą.

K. Donelaitis

Kas gi buvo žmogus, taip gerai pažinojęs ir supratęs lietuvių būrų dalį?

Kristijonas Donelaitis gimė 1714 m. sausio 1 d. Lazdynėliuose, laisvų valstiečių šeimoje. Būta joje gabių meistrų ir mechanikų: Kristijono broliai

Senolis girdėjo - jūs
irgi paklausykit ir
kitiems pasakykit ko
liaudies išmintis moko.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

Žuvis ieško gilumos,
žmogus - gerumos.

Kas žiba, tas traukia.

Geriau lipti į kalną,
nekaip kristi.

Be reikalo burnos
neaušink.

Kas pyksta, tam ragai
dygsta.

Miegas už medų
saldesnis.

Fridrikas ir Mykolas garsėjo kaip geri auksakaliai, muzikos ir fizikos instrumentų dirbėjai. Kristijonas taip pat mėgo meistruoti įvairius instrumentus. Jo draugas rašė: “Jis buvo puikus mechanikas: 3 puikius pianinus ir 1 fortepijoną, mikroskopą ir visokių kitokių nepaprastų dalykų pridirbo”.

Donelaičio gimtinėje iki 1709–1710 m. maro gyveno vien lietuviai. Paskui ten atsikėlė daug

vokiečių. Lietuvius imta vokietinti. Donelaičiui tai nepatiko. Laiškuose bičiuliui poetas rašė: “...prašyčiau neužmiršti lietuvių kalbos vokiškame krašte. Gerų lietuvių šiais laikais reta”.

Kristijono tėvai žemės turėjo labai nedaug, todėl vaikams teko savo jėgomis skintis kelią į žmones. Vaikystėje jie patyrė daug vargo.

Kristijonas nuo 1732 m. mokėsi Karaliaučiaus keturklasėje katedros mokykloje ir gyveno vargšų bendrabutyje. Už išlaikymą teko atlikti daug pareigų: giedoti bažnytniame chore, laidoti mirusiuosius ir kt. Kad ir sunkiomis sąlygomis gyveno, bet buvo linksmas, guvus, judrus, tvirtos valios ir didelių gabumų jaunuolis.

1736 m. K. Donelaitis išstojo į Karaliaučiaus universiteto teologijos fakultetą. Studijuodamas jis mokėsi hebrajų, graikų, lotynų,

prancūzų, vokiečių kalbų, lankė lietuvių kalbos seminarą. Skurdas ir sunkios sąlygos jau tada labai pakenkė jo sveikatai. Baigęs universitetą, K. Donelaitis dirbo Stalupėnuose mokytojo padėjėju, bažnytinio vaikų choro vadovu,

vargonininku. Netrukus tapo Stalupėnų mokyklos vedėju, o 1743 m. išvyko pastoriauti į Tolminkiemį. Čia K. Donelaitis išgyveno 37 metus - iki pat mirties, poetas buvo labai sėslus. Gyvendamas Tolminkiemyje, jis tik vieną kartą buvo nuvykęs į Karaliaučių pas brolių.

K. Donelaitis buvo vedęs našlę vokiетę. Vaikų jiedu neturėjo. Tuo Donelaitis sakosi buvęs patenkintas: mažas atlyginimas, pasak jo, būtų sužlugdęs didesnę šeimą.

Tolminkiemyje Donelaitis pergyveno ir Septynerių metų karą. Įsiveržus Rusijos kariuomenei, jis tris savaites pabuvo Romintos girioje. Čia, medžiokliniame karaliaus namelyje, laikė pamaldas, krikštijo vaikus. Donelaitis skaudžiai išgyveno karo padarinius, ypač žmonių dorovės smukimą. Sau poetas buvo reiklus ir griežtas. Jis norėjo gyventi ir gyveno kitiems: savo lėšomis atnaujino kleboniją, pastatė našlių prieglaudą, mūrinę bažnyčią senosios vietoje, atstatė

sudegusią mokyklą.

Tolminkiemyje tuo metu gyveno įvairių tautybių žmonės. Donelaitis su visais sutarė gerai, ir po mirties buvo ilgai minimas. Netgi Donelaičio priešai pripažino jo populiarumą.

Daugiausia laiko K. Donelaitis skirdavo tiesioginėms pastoriaus pareigoms: atidžiai vedė apeigų knygas, du kartus per dieną sakydavo pamokslus, likusį laiką dirbdavo sode arba meistraudavo.

K. Donelaitis puikiai pažinojo tą mažą pasaulėlį, kuriame keliasdešimt metų išgyveno - savo parapiją. Tai ir matyti jo kūryboje. Pasaulį jis vaizdavo tikroviškai, nes tikroviškai jį suvokė. Savo kūrinius poetas skaitydavo draugams, įterpdavo į laiškus. Galimas dalykas, ir į pamokslus.

K. Donelaitis rašė lietuviškai, tik retkarčiais - vokiškai, lotyniškai. Pirmiausia jis parašė pasakėčias. Paskui - stambesnius kūrinius. Juose bandė plačiau pavaizduoti liaudies gyvenimą. Pagaliau K. Donelaitis pradėjo poemą, kuria norėjo aprėpti gyvenimo visumą. "Metus" jis ėmė rašyti apie 1770 m., o baigė apie 1773-74 m. "Metuose" svarbiausi K. Donelaičio idealai: Lietuva, lietuviškai kalbantys baudžiauninkai, gamta, Dievas. "Metai" pirmą kartą buvo išleisti 1818 m. Karaliaučiuje, jau po poeto mirties.

K. Donelaitis mirė 1780 m. vasario 18 d. Pasak jo draugų, dėl visiško jėgų išsekimo. Palaidotas Tolminkiemyje.

Iš mūsų kūrybos

Maironio lituanistinės mokyklos mokinių kūryba

Kuo aš noriu būti

Kai užaugsiu aš būsiu mokytoja. Aš noriu būti mokytoja ir todėl, kad aš padėsiu vaikams išmokti daug dalykų. Mano klasė atrodys gražiai. Ant sienos bus priklijuota abėcėlė ir paveikslukai su kačiukais,

šuniukais ir paukščiukais. Aš norėčiau, kad

mano stalas būtų gale klasės, kad matyčiau, kas šneka. Mokiniai galėtų patys savo vardus pasirašyti ir priklijuoti ant savo stalų. Aš mokiniams duočiau daug namų darbų. Mano stalas būtų mėlynais dažais nudažytas ir papuoštas su netikrom gėlėmis. Aš mokinčiau 3 klasę. Aš mokinčiau 3 klasę todėl, kad nebūtų labai sunku mokinti. Ir kad trečiokai labai daug nešneka. Klasės kampe aš turėčiau skaitymo kampą, kur vaikai skaito atsisėdę ant pagalvių.

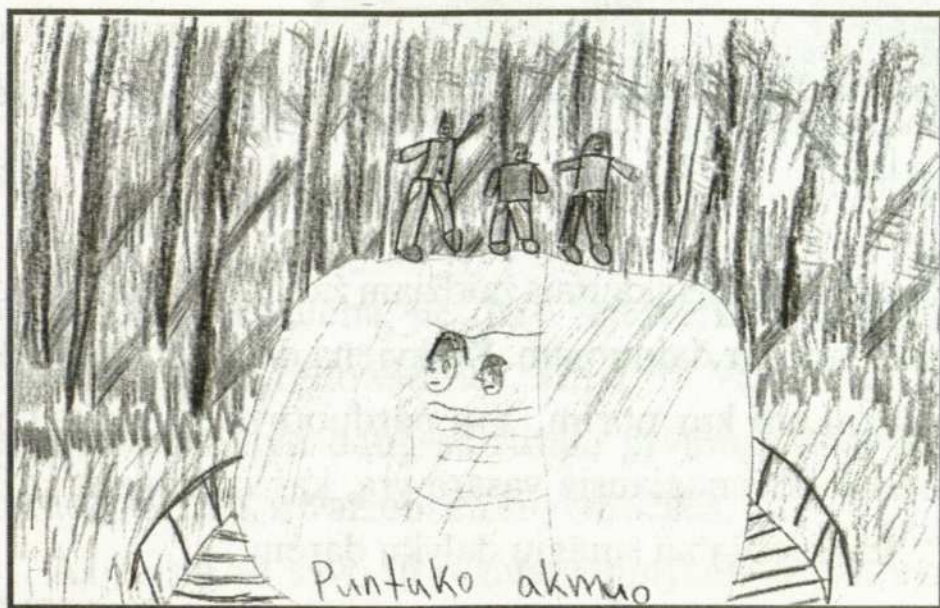

Elvina Vidugirytė

Kajos Kijauskaitės piešinys. Šv. Kazimiero lit. m. Cleveland

Aš nežinau, kuo aš noriu būti, kai užaugsiu. Aš galiu būti policininkas, tėvas, mokytojas arba Amerikos prezidentas. Aš negaliu išsirinkti vieną dalyką, kuo aš noriu būti. Kai buvau mažas aš norėjau būti Kalėdų seniu. Dabar aš žinau, kad negaliu būti Kalėdų senis.

Aleksandras Conklin

Ryčio Sidabro piešinys. NY Maironio
lituanistinė mokykla.

Kai aš užaugsiu aš noriu būti veterinare. Aš noriu būti daktarė ir aš labai myliu gyvūnėlius. Prie mano namų yra gyvūnėlių ligoninė. Gali būti, kad pakeisiu nuomonę. Bet aš norėčiau gydyti šuniukus ir katytes. Kai pagydyčiau duočiau sausainių, nes jie buvo geri. Aš turėčiau savo ofisą ir stalą. Aš turėčiau daug draugų ten. Žmonės mane mėgtų, nes aš labai švelni veterinare. Aš turiu šuniuką namuose, ir kartais aš su juo žaidžiu. Aš mėgstu gydyti gyvūnėlius.

Ieva Urbietytė

Martyno Jankausko piešinys. K. Donelaičio lit.m.
Washington D.C

Vasaros atostogos

Per vasaros atostogas aš noriu važiuoti į stovyklą. Ten būsiu 10 dienų. Mes ten statom palapines, maudomės ežere, kuriam vėliavas ir visokius rankdarbius darom.

Naktį kartais su kitais skautais žaidžiam žaidimus. Kiekvieną naktį sėdim prie laužo ir dainuojam. Kiekvieną dieną nuo 6:00 iki 7:00 vakare galim eiti kur norim. Yra parduotuvikė su saldainiais ir gėrimais. Mano smagiausia vasara yra, kai važiuojam į „Disney World“. Ten mes labai smagių dalykų darėm.

Beatričė Želvytė

Per vasaros atostogas aš važiuosiu į Dainavą. Aš matysiu daug mano draugų. Mes tenai plauksim ir dainuosim. Mes galim nusipirkti ledų. Tenai yra gyvačių vandenys, bet tos gyvatės bijo tavęs. Aš važiuosiu į kitą stovyklą, Raką. Rakas yra skautų stovykla. Tenai mes turim miegoti palapinėse. Kai mano mama buvo Rake, jos draugė miegojo prie jos. Mano mama girdėjo didelį garsą. Jinai atsikėlė ir pažiūrėjo, kas atsitiko. Jos draugės lova nukrito, ir draugė buvo lauke. Ji negalėjo atsigulti į lovą, nes jos miegmaišis buvo užsegtas iki jos kaklo.

Skaidra Pliūraitė

Per vasaros atostogas mano šeima važiuos į pasilinksminimo parką ir pas močiutę. Aš plaukiosiu paplūdimyje. Kartais aš žaisiu su draugais namuose. Šią vasarą mano šeima važiuos į vakarus ir pamatys „Grand Canyon“. Mano sesutė ir aš važiuosim į stovyklą. Aš gal išmoksiu daugiau lietuviškai kalbėti ir suprasti.

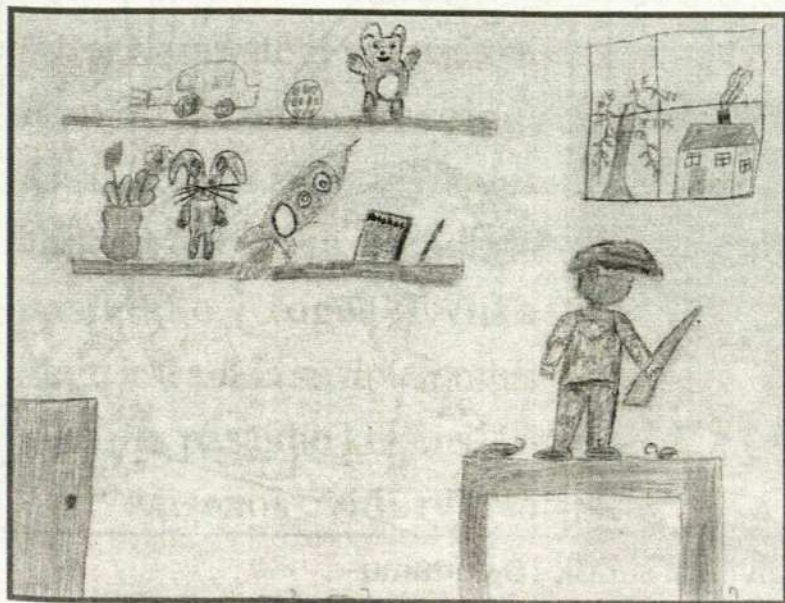
Adrėja Kielaite

Vasarą aš darysiu labai daug dalykų. Pirma mes važiuosim į Pietų Dakotą. Mes važiuosim dviračiais, matysim „Mt. Rushmore“ ir „Crazy Horse“. Mes būsim ten Amerikos nepriklausomybės dieną, jie daro fejerverkus ant kalno. Po to mes važiuosim į „Yellowstone“, kuris yra Vajomingo valstijoje. Mes galėsime matyti daug skirtingų gyvulių. Mes važiuosim į Kolorado valstiją, ir važiuosim su dviračiais.

Aš žaisiu su savo draugais, kaimynais ir pusbroliais. Aš važiuosiu pas savo močiutę. Mes su šeima žaisim beisbolą. Taip pat mes eisim į karnavalą. Po karnavalo mes važiuosim namo, o po to vėl prasidės mokykla.

Gintas Kušeliauskas

Ugnės Vucianyčės
piešinys. Šv.
Kazimiero Lit. m.
Cleveland, OH

Kėndros Kašonytė
piešinys. Šv. Kazimiero lit.
m. Los Angeles, CA

Per vasaros atostogas aš važiuosiu į stovyklą. Dainavoj aš buvau pernai su savo pusbroliu ir man labai patiko. Per šias atostogas mes važiuosim keturiese. Aš važiuosiu, mano pusbrolis, mano draugė Gilveta ir mano draugas Saulius. Aš labai norėjau važiuoti į lietuvišką stovyklą, bet tada Gilveta ir Saulius negalėtų važiuoti. Po stovyklos aš su tėte važiuosiu į Kaliforniją, Floridą, Vašingtoną ir dar daugiau vietų. Aš su savo tėčiu važiuoju labai daug todėl,

kad mano tėtis yra vairuotojas. Per vasarą aš noriu labai daug pamatyti. Aš negaliu sulaukti atostogų.

Ieva Ambrazaitė

Nuspalvink ir surask 10 skirtumų

Daug pasaulio įdomybių
Nori sužinot vaikai,
Jas visas Žiniukas žino
Ir užrašo tau tiksliai.
Nori būti Žiniuku,
Tai skaityki iš pradžių...

AR ŽINAI?

Saulėtų naktų šalis

Povilas Akinis

Šiaurietišškai rami ir graži yra Suomija. Ir netoli nuo mūsų - prie tos pačios Baltijos jūros. Nors Suomija penkeriopai didesnė už Lietuvą, gyventojų toje šalyje tėra penketas milijonų (o ar - žinote, kiek žmonių gyvena Lietuvoje? Jeigu ne - atsiverskite geografijos vadovėlį, enciklopediją). Užtat gamta Suomijoje gerokai skiriasi nuo mūsų. Daugelyje vietų stūkso didelės kietos uolos, du trečdalius krašto dengia miškai. Šiaurėje, už poliarinio rato - amžinai baltuoja sniegas. Teigiama, jog toji šalčio karalystė ir yra pastovi Kalėdų Senelio buveinė. Kasmet prieš žiemos šventes žilabarzdis vaikų geradaris pasikinko į roges dvylika elnių ir traukia su dovanomis į įvairius pasaulio kraštus.

Vasaros viduryje į

Suomiją ateina baltosios naktys. Gerą savaitę saulė nenusileisdama šviečia kiaurą parą. Italų rašytojas Kurcijus Malapartė aprašo, kaip ją paveikė nesibaigianti Šiaurės diena: “Kai nakties saulė guli prie pat akiračio lyg apelsinas ant palangės, baltosiomis vasaros naktimis šiauriečius apima kažkoks ypatingas nerimas, tarytum šalta karštligė. Jie tyso viešųjų parkų vejose arba sėdi uoste ant suoliukų. Miega vos dvi, tris valandas - guli lovose, skendėdami šaltoje akinančioje

šviesoje, kuri plaukia pro plačiai atidarytus langus”.

Rašytojo K. Malapartės minima “šalta karštligė” yra toks pat priešingybių derinys, kaip ir “saldi druska” ar pagaliau - “saulėtos naktys”.

Suomija dar vadinama tūkstančio ežerų šalimi. Tačiau, tiesą sakant, tai keliasdešimt kartų sumažintas poetinis įvaizdis. Suomijoje tyvuliuoja per šešiasdešimt tūkstančių didelių ir mažų ežerų. Kone prie kiekvieno iš jų įrengtos suomiškos pirtys – saunos. Neįmanoma pamiršti išpūdžio jeigu teko išbandyti sauną pačioje Suomijoje. Pirtis prikaitinama tiek, kad rodos ausys nuo karščio ims raitytis lyg skiedros. Ir kai jau pradedi kvaišti nuo oro trūkumo, atsiveria mažos durelės ir šoki tiesiai ežeran, kuris ir vasarą būna gerokai vėsus. Tačiau įkaitęs kūnas šalčio nebijo, o puikiai nusiteikę šeimininkai kartu su svečiais šaukia “Valio!” Sis žodis suomiškai ir lietuviškai sutampa reikšdamas tą patį - džiaugsmą. Sutapimų esama ir daugiau. Tarp jų - “ratas”, “laivas”, “kirvis”. Suomiškai “kaunis” - tai “puikus”. Todėl suomiams geriausiai žinomas yra mūsų Kaunas. O žodis

“sauna” tapo tarptautinis, nes ši malonumą pamėgo daugelio kraštų žmonės.

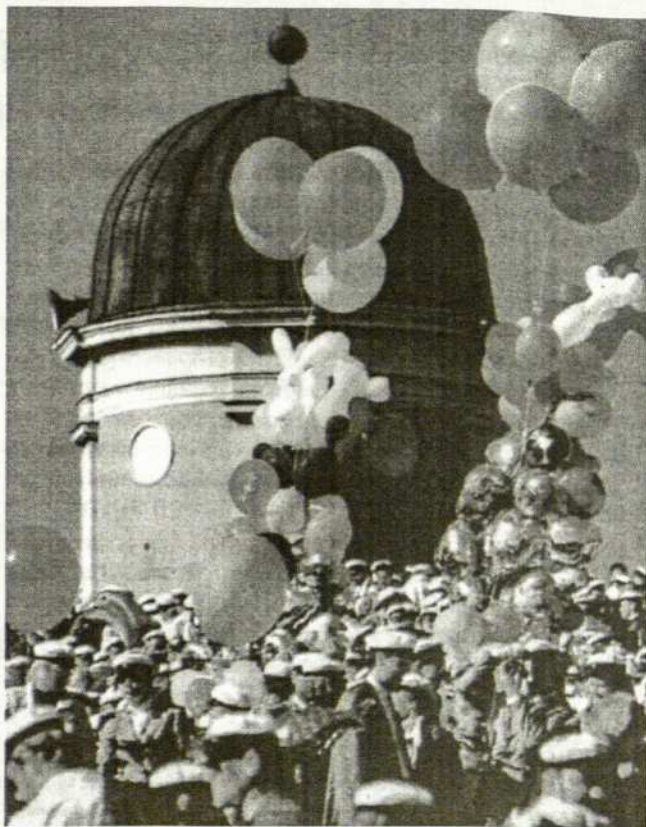
Tarp ežerų žaliuoja tamsūs spygliuočių miškai. Jie nuo seno yra suomių ekonomikos pagrindas. Visa, kas įmanoma padaryti iš medžio, yra gaminama Suomijoje. Tai - rąstai, lentos, celiuliozė, popierius, kartonas, baldai, surenkamieji namai, dirbtinis šilkas, spiritas ir daugybė kitų

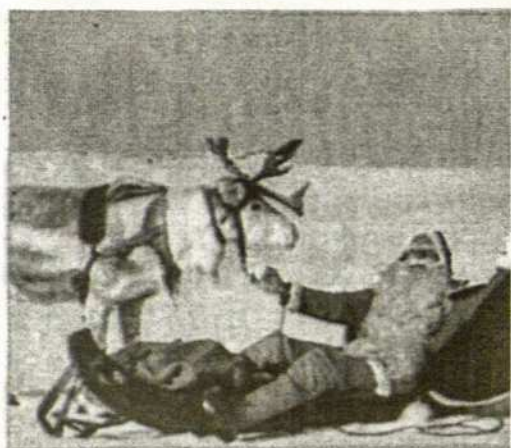
gerų dalykų. Jūrų laivai ir traukiniai išvežioja gaminius iš medžio po įvairias šalis. Nors šiandien sėkmingai vystomos ir kitos pramonės šakos, tačiau niekas Suomijoje nepamiršta, kad jos gerovė prasidėjo nuo miškų.

Daugiau kaip pusė Suomijos gyventojų yra miestiečiai. Pats seniausias šioje šalyje - tai Turku miestas. Jį XIII amžiuje įkūrė švedai. Tai buvo tvirtovė, iš kurios pradėtas šalies užkariavimas. Švedija valdė suomių gyvenamas žemes septynetą šimtmečių.

1809 metais Suomija buvo prijungta prie Rusijos imperijos. Tik 1917 metų gruodžio šeštąją Suomija tapo nepriklausoma šalimi. Ilgą laiką Turku miestas buvo užkariauto krašto sostinė. 1640 metais čia atidarytas pirmasis Suomijos universitetas.

Gerokai jaunesnis yra trečias pagal didumą suomių miestas Tampere. Jo gyventojai didžiuojasi tuo, jog 1882 metais pirmieji pradėjo naudotis elektros apšvietimu. Jo tuo metu dar neturėjo daugelis Europos miestų. Tampere šiandien - tai stambus tekstilės,

popieriaus, odos ir avalynės pramonės centras. Tamperės centre teko matyti milžinišką trejeto metrų ilgio batą. Tuo norėta pabrėžti, kad šiame mieste gaminamas puikus apavas.

Pats didžiausias Suomijos miestas yra Helsinkis, dabartinė šalies sostinė. Helsinkyje gyvena per pusę milijono žmonių. Čia dirba šalies parlamentas, vyriausybė ir prezidentas. Helsinkis garsėja pasaulyje kaip tarptautinių susitikimų centras, kur svarstomi aktualiausi taikos išsaugojimo pasaulyje, nusiginklavimo, tautų bendradarbiavimo klausimai.

1991 metų rudenį Suomija atkūrė diplomatinius santykius su Lietuva. Mūsų šalys turi daug bendrų reikalų. Steigiamos bendros įmonės, sparčiai plečiasi prekyba, rūpinamasi Baltijos jūros apsauga nuo tolimesnio teršimo. Tai svarbūs ir malonūs netolimų kaimynų rūpesčiai.

Kvepalai

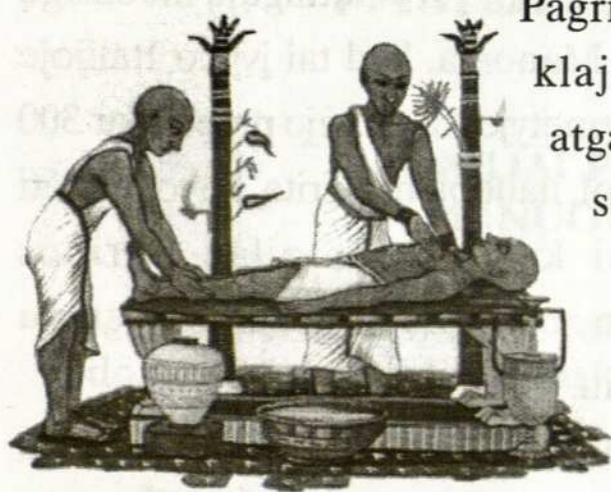
Pirmiausia buvo aromatingi dūmai. Tolimųjų Rytų puošėivos susėsdavo aplink laužą, kuriame degindavo mirtų šakeles ir kantriai laukdavo, kol jų plaukai, kūnai, apdaras persisunks kvepiančiu aromatu.

Slinko šimtmečiai, senovės parfumerijos specialistai išmoko gaminti kvepiančius aliejus, antpilus. Beje, jų gamyba buvo labai paslaptinga, o senovės

Egipte tai buvo patikėta tik žyniams.

Pagrindiniai aromatų tiekėjai buvo klajokliai, karavanų keliais atgabendavę cinamono, alijošiaus, santalo, kamparo, muškato riešutų, cibetino. Jie prekiaudavo smilkalais, mira, aromatingomis nendrėmis, Mekos balzamu. Populiariausi buvo smilkalai ir mira. Dabar kai kurie kvapai – degančios

alijošiaus dervos, kamparo, muskato, vargu ar patiktų. Egiptiečiai iš sezamo, migdolų bei alyvų spaudė aliejus, o tai kainavo nemažus pinigus, todėl, kai plėšikai antrą kartą įsilaužė į faraono Tutanchamono kapavietę, juos domino ne tik auksas ir brangenybės, bet ir aromatinės medžiagos. Senovės Asirijos gyventojai kvapiaisiais aliejais tepdavosi ne tik kūną, bet ir rūbus, bei galvos apdangalus. Persai pažengė dar toliau – jie ant barzdų užsimaudavo specialius futliarus, kurie būdavo pripilti kvapniųjų medžiagų.

Daugelyje pasaulio muziejų saugomi specialūs indeliai į kuriuos būdavo pilami kvapnieji aliejai.

Viduramžiais parfumerija buvo taip pat populiari, o Italijoje, per šventes kvėpalais apipildavo net mulus.

Tačiau pats didžiausias perversmas parfumerijoje įvyko tada, kai buvo pradėta

gaminti spiritinį aromatingųjų medžiagų tirpalą. Manoma, kad tai įvyko Italijoje XII šimtmetyje. Bet turėjo praeiti dar 300 metų, kol, naudojant spiritą, buvo pradėti gaminti kvapnūs antpilai, kuriuos šiandien vadiname kvepalais, tualetiniu vandeniu.

XVIII šimtmečio pradžioje Florencijoje, prie Santa Marijos Novelos bažnyčios, atsirado pirmasis pasaulyje parfumerijos „fabrikas“. Jį įkūrusius vienuolius domininkonus globojo pats Romos popiežius, o kunigaikščiai ir h e r c o g a i

aukojo vienuolynui didžiules sumas „gamybai vystyti“.

XVIII amžiaus pradžioje Bulgarijoje atsirado pirmosios rožių aliejaus viryklos. Gramas aliejaus kainavo kaip gramas aukso, nes pagaminama jo labai mažai.

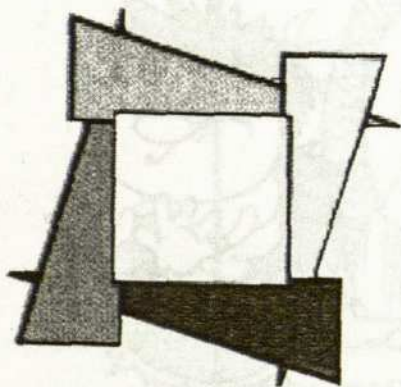
Kvapai turi įtakos mūsų nuotaikai, darbingumui, gali net gydyti ligonius. Darbingą nuotaiką žadina rožių, našlaičių kvapas. Tinkamai parinkti kvapai mažina nuovargį, gerina regėjimą ir net atmintį, reguliuoja kraujo spaudimą. Ypač gerai veikia ką tik nupjautos žolės, ramunėlių, mėtų, tirpstančio sniego aromatas.

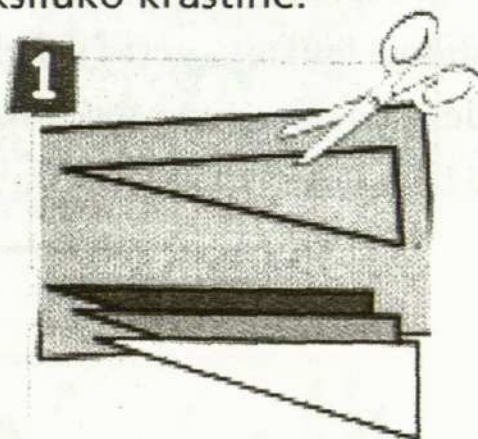
PASIDARYK PATS

RĖMELIAI PAVEIKSLUI, AR NUOTRAUKAI

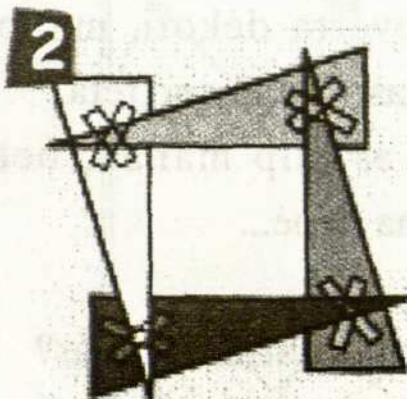
Rėmeliai visai nebūtinai turi būti tik keturkampiai. Įdomius rėmus galima pasigaminti iš keturių spalvotų trikampių.

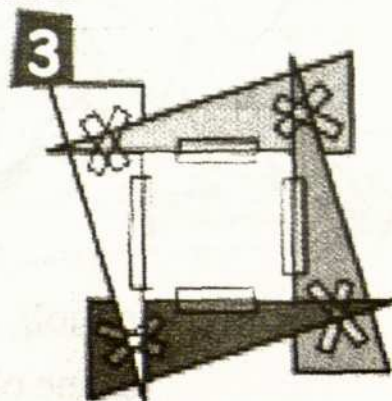
1. Iš spalvoto kartono iškirpk keturis vienodus trikampius. Jie turi būti du kartus ilgesni nei paveiksluko kraštinė.

2. Prie blogosios paveiksluko pusės pridėk keturis trikampius. Aštrią vieno jų viršūnę priklijuok prie plačiausios kito trikampio dalies.

3. Rėmelius priklijuok prie paveikslo lipnia juoste. Įsitink, kad visi sluoksniai tvirtai suklijuoti, apšuk paveikslėlį ir priklijuok prie sienos specialiais lipdukais.

Juokų maišelis

Buvo maišelis pilnas juokų
Išbiro, išlakstė – po vieną, po du.
Pasislėpė jie po "Eglutės" šakelėm,
Bus linksma skaityti vaikams ir tėveliams.

Senelis su anūku sunkiai užkopia į
piliakalnį.

- Pažiūrėk, kaip gražiai apačioje
žaliuoja laukai, – gėrisi senelis.

- Jei tau taip gražu apačioje, seneli,
tai kam reikėjo lipti į tokį statų kalną?

- Ačiū, teta, už dovaną, -
sako Sauliukas.

- Neverta dėkoti, mano
mielas, - nusišypso teta.

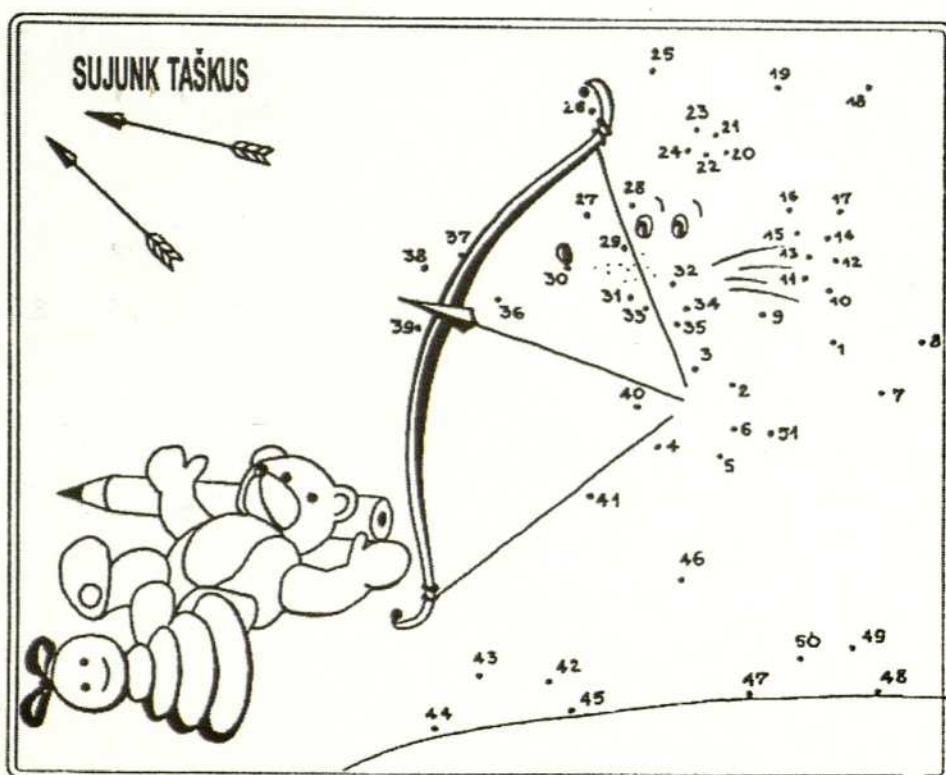
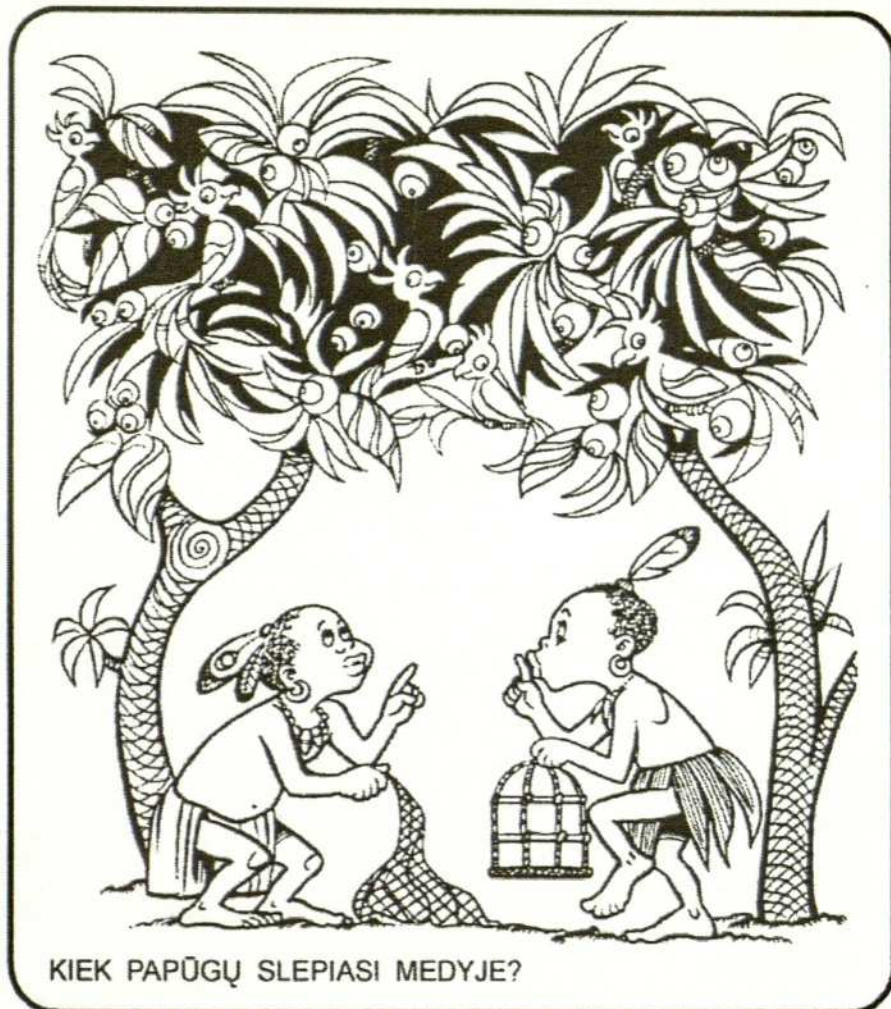
- Ir aš taip manau, bet
mama liepė...

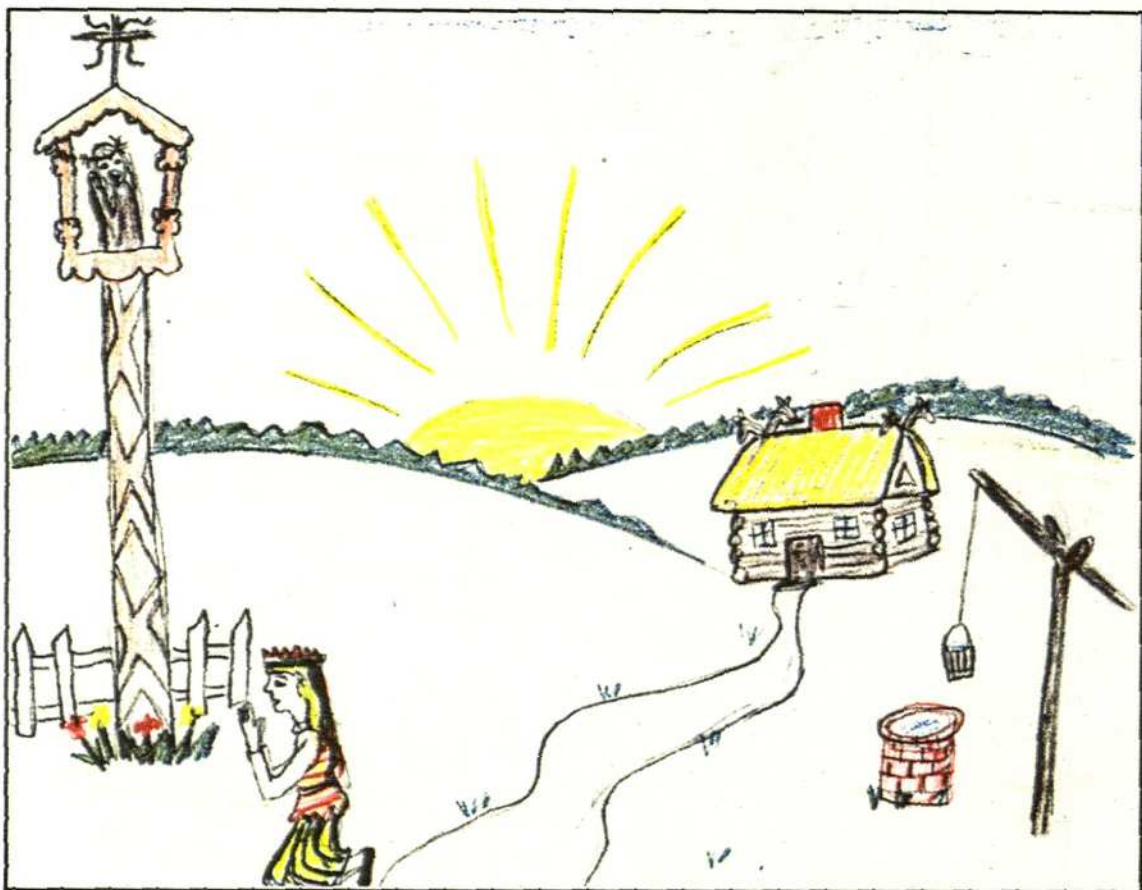
- Iš ko padarytas tinklas?

- Iš skylių, surištų virvute.

- Tomuk, jei aš turiu vieną
obuolį, ir tu turi vieną obuolį, tai kiek mes
turime obuolių?

- Mažai...

Vaivos Lagunavičiūtės, 5 kl. piešinys, Maironio mokykla, Lemont, IL

ISSN 1078-411X

EGLUTĖ

8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL. 60465, USA

Tel. 708-430-1911